

ERIK DE SOIR

GETEKEND VOOR HET LEVEN?

Tekst: Dorien Camps
Fotografie: Rudi Krater

In november 2012 staan Veerle en Dirk plots oog in oog met drie homejackers. Dat horrorverhaal kunnen zij gelukkig wél nog navertellen. Zo'n brutale overval is een nachtmerrie op zich, maar de naweën zijn vaak nog erger. Traumapsycholoog Erik de Soir helpt slachtoffers hun leven weer op de rails te krijgen.

LICHTSENSOR

Dirk en Veerle werken samen in hun eigen veevoederbedrijf. Ze wonen in een riante woning, tegenover de zaak. Op een avond komen ze niets-vermoedend thuis. Zoals steeds rijden ze de oprit van hun woning op. De poort opent met een druk op de afstandsbediening, en sluit automatisch achter hen. Eens bij de achterdeur valt het hun wel op dat de lichtsensoren het niet doet. Maar dat gebeurt wel vaker.

RAKE KLAPPEN

In de keuken staat het koppel plots oog in oog met drie gemaskerde en gewapende inbrekers. Dirk denkt in eerste instantie aan een misplaatste grap van de burens. Veerle hoort hem nog zeggen: “Komaan, doe niet onnozel, jullie zijn in jullie opzet geslaagd om ons te laten schrikken.” Zijn woorden zijn nog niet koud of hij krijgt al enkele rake klappen. Veerle wordt gedwongen op de grond te gaan liggen. Dirk voelt zich verdoofd. Het lijkt alsof de tijd stil staat en zijn angstgevoel is verdwenen. Hij hoort de stemmen van de inbrekers weer duidelijker en het dringt tot hem door dat ze hem in het Frans toesnauwen: “Des bijoux! De l'argent! Les clés de la voiture!” Dirk hoort hen, maar reageren lijkt plots onmogelijk. Veerle smeekt hem om de dieven mee te nemen naar het bedrijf. Dan pas kan Dirk opnieuw wat helderder nadenken en zegt: “Venez, suivez-moi, j'ai de l'argent.” Eén overvaller houdt zijn vrouw onder schot, de twee anderen volgen hem naar de overkant van de straat. Op weg naar het bedrijf blijft Dirk klappen incasseren.

SMEERLAPPEN

In het bedrijf gaat plots een golf van woede en verantwoordiging door Dirk heen. “Smeerlappen,” denkt hij. Terwijl hij aanstalten maakt om de deur van zijn kantoor te openen, weet hij gebruik te maken van een woordenwisseling tussen de twee overvallers. Hij verkoopt een van hen een rake klap in zijn nek. “Dat is er al eentje minder,” denkt Dirk. Met de tweede ontstaat een schermutseling. Dirk slaagt erin hem zijn wapen afhandig te maken, waarop de overvaller het op een lopen zet. Hij haalt opgelucht adem, maar denkt nu pas aan Veerle. Met het pistool in de

“Een mix van medicijnen verdringt louter het probleem.”

hand loopt hij terug naar hun woning. Hij voelt het bloed intussen over zijn gezicht stromen. Hij heeft een gapende hoofdwonde.

In de keuken ziet Dirk Veerle gekneveld op de grond liggen. Ze is alleen. Deze overvaller heeft blijkbaar ook het hazenpad gekozen. Dirk bevrijdt zijn vrouw en natrillend van angst en emotie vallen ze elkaar huilend in de armen.

DUBBEL GEVOEL

De huisarts raadt Dirk en Veerle aan op consultatie te gaan bij Erik de Soir. Hij is verbonden aan het Koninklijk Instituut voor Defensie en helpt daarnaast als traumapsycholoog slachtoffers hun leven weer op de rails te krijgen. Ondanks zijn jarenlange ervaring met slachtoffers van oorlogssituaties, schietincidenten, gijzelingen en laatst nog van het tragische busongeval in Sierre, wist de Soir niet goed wat te denken toen hij dit verhaal hoorde. “Het is dubbel,” vertelt de Soir. “Is het verstandig om een gevecht aan te gaan met gewapende gangsters? Nee, maar het verkleint wel de kans op een blijvend psychotrauma. Veerle en Dirk hebben gewonnen, niet de overvallers. Dirk handelde trouwens volgens een

ons aangeboren verdedigingssysteem. Bij gevaar lopen we weg of slaan we terug. Nochtans wordt potentiële slachtoffers, zoals uitbaters van juwelierszaken of tankstations, geleerd dat ze zich beter niet verzetten tegen overvallers. Hun doel: dieven zo snel mogelijk de deur wijzen met een voor hen aanvaardbare buit. Overvallers hebben het immers meestal niet op de uitbaters of inwoners gemunt, maar eerder op wat die in huis hebben.”

MEDICIJNEN

“Zowel bij een gewelddadig als geweldloos incident zijn psychologische gevolgen mogelijk,” weet de Soir. “Bij een posttraumatische stressstoornis maakt het slachtoffer kennis met herbelevingen, vermijden, ontkennen en met blijvende verhoogde activatie en angst. In dit verhaal is Dirk de held, maar als zijn vrouw iets was overkomen, had dit, posttraumatisch gezien, veel meer gevolgen gehad. Na een incident is het belangrijk om een deskundige te raadplegen. Een mix van medicijnen verdringt louter het probleem.”

VIDEO-ONTBIJT

“Bij Veerle en Dirk heb ik vooral gewerkt aan de angst voor het thuiskomen bij valavond,” zegt de Soir. “Op dat moment zijn dezelfde factoren aanwezig als op die bewuste avond. Ik leer hun hoe ze hun leven opnieuw onder controle krijgen, door hen bloot te stellen aan dingen die voor hen vroeger normaal waren. Intussen heeft het koppel natuurlijk flink geïnvesteerd in passieve veiligheid. Het alarm kreeg een upgrade, ze hebben een noodknop geïnstalleerd die in verbinding staat met de lokale politie en er zijn videoschermen in hun keuken. Nu komt het vooral aan op het juiste evenwicht vinden tussen actieve en passieve veiligheid. Zelf alert zijn, loont soms meer dan ettelijke schermen en systemen. Wanneer je moet ontbijten tussen bewakingscamera's, word je elke morgen herinnerd aan die horroravond. Na een traumatische ervaring de draad in je leven weer opnemen, is best moeilijk. Met professionele hulp lukt het ongetwijfeld om je leven weer op de rails te krijgen. Maar het risico op af en toe weer ontsporen, dat blijft.

www.erikdesoir.be